

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

VERBETERING IN HET HAVENBEDRIJF.

III.

De Commissie voor de Handelspolitiek spreekt op het slot van haar rapport „de wenschelijkheid uit, dat de watervoorziening worde verbeterd, en dat de kust- en de havenverlichting en het loodswezen zóó worden gemaakt en uitgerust, dat de scheepvaart even veilig bij nacht als bij dag gebruik kunne maken van de haven van Curaçao.”

Aan het eerste gedeelte, de verbetering van kust- en havenverlichting, wordt door het plan van het Bestuur voldaan, terwijl omtrent de verbetering van 't loodswezen voorstellen te verwachten zijn bij de a. s. indiening der Begroting 1914.

Ons havenbedrijf ontwikkelt zich geleidelijk. Gebeurde het vroeger zóó goed als nooit, dat na zessen 's avonds nog een boot binnenkwam of uitging; sinds de havenongelden zijn afgeschaft en de loodsgelden verlaagd, is 't een heel gewoon iets, dat 's avonds laat, ja, midden in den nacht een stoomboot in of uitvaart.

't Is ook zóó gemakkelijk!

De stoombooten met Marconi aan boord kunnen ieder uur hun aankomst melden aan ons Draadloos Station; de agent wordt gewaarschuwd, en zorgt, dat loods en roeiers en brugwachters op hun post zijn.

Maar, hoe moeten de zeilschepen het aanleggen om binnen te komen, of de stoomers zonder draadloos?

Wij herinneren ons, dat deze vraag een paar jaar geleden druk besproken werd in den Kolonialen Raad. Het bleef toen echter bij de bespreking, tot een besluit kwam men niet.

Heel goed weten wij, dat door internationale seinen, die overal begrepen worden, een schipper des avonds, of des nachts, naar den wal kan berichten, dat hij een loods verlangt en binnen wenschte te vallen.

Wie op Curaçao zal echter notitie nemen van deze seinen? Gedurende de avonduren en in den nacht is niemand met den uitkijk belast. Alleen er ook tien schepen tegelijk te knippen voor onze haven, of te zwaaien met hun lichten, Curaçao zou rustig doorslapen en zijn haven gesloten houden voor de scheepvaart.

Deze toestand is verkeerd. „De scheepvaart (moet) even veilig bij nacht als bij dag gebruik kunne(n) maken van de haven van Curaçao.”

Daar moet een nieuw havenreglement komen, waarbij het niet langer verboden wordt aan zeilschepen tusschen zes uur 's avonds en zes uur 's morgens binnen te vallen, als zij niet vóór de brug kunnen blijven ankeren.

Bij flinke bries, of sterken stroom durft een voorzichtige schipper dat thans niet wagen. Het gevaar om in botsing met de brug te komen houdt hem buitengaats den heelen

avond, den ganschen nacht, tot hij des morgens gezien kan worden, den loods kan krijgen en de brug geopend wordt. Wij spreken nu van grootere zeilschepen.

Dat wachten op loods en brug brengt niet slechts voor zieke passagiers een verlenging van hun foltering mede, maar kan ook oorzaak zijn, dat het schip uit den koers geraakt, en dagen lang weer op moet werken om onze haven te bereiken. Moete om tegen stroom en wind in te varen is bijna altijd het gevolg.

Dergelijke hinderlijke belemmering van de scheepvaart dient zóó spoedig mogelijk te worden weggenomen.

En nu laten wij nog heelemaal buiten bespreking, dat een schip in nood is, en geen avond, geen nacht, zelfs geen uur meer wachten kan.

Stel u verder voor, dat aan boord van stoomboot of schip zich een ernstige zieke bevindt, die medische of priesterlijke hulp verlangt. Moet dat alles maar wachten tot den morgen.

Neen, het dient althans mogelijk gemaakt te worden, dat een schip ook des nachts vlug en veilig binnen kan loopen.

In welken zin dan het havenreglement en het loodswezen gewijzigd zullen moeten worden, laten wij aan meer bevoegden over. Wij hebben slechts willen wijzen op de noodzakelijkheid dezer wijziging.

Zóó even spraken wij, heel terloops, over een schip in nood.

Op het gebied van reddingswezen zijn wij hier bepaald achterlijk. Als een schip in de nabijheid van onze haven in nood verkeert, kunnen we slechts de goedgunstige medewerking inroepen van toevallig aanwezig zijnde schepen. Zelf beschikken wij over niet een enkel reddingstoestel. Een arme kolonie als Curaçao kan niet over veel geldmiddelen beschikken, maar de goede naam van onze haven eischt toch, dat wij ten minste datgene doen, wat in ons vermogen ligt. Dure sleepbooten, met de noodige staaldraad en kabels aan boord en krachtig genoeg om vastgeraakte schepen weer vlot te maken, liggen buiten ons finantieel bereik. Maar daar zijn nog vele andere reddingsmiddelen, die niet zóoveel kosten, en toch dikwijls van praktisch nut zullen blijken.

Wanneer dit punt door deskundigen eens in studie werd genomen, zullen deze heeren zeker in staat zijn een goed advies te geven om voor weinig geld althans het hoogst noodige op reddingsgebied aan te schaffen voor onze haven.

Ten slotte vragen wij een oogenblik geheel bijzondere aandacht voor het volgende, dat, onzes inziens, van zeer groot gewicht is voor de verbetering van het havenbedrijf.

Algemeen heeft men voor de toekomst het Schottegat bestemd als ligplaats der stoombooten.

Uitstekend! Prachtig!

Maar heeft men nooit gezien, hoe

reeds nu de zeilschepen dikwijls opgepropt liggen in den mond van het Waagat, vóór de brug Gouverneur v. d. Brandhof?

Het zal zeer in het belang onze zeilvaart wezen, als er een afzonderlijke ruime haven voor de zeilschepen wordt in orde gebracht. Als men de brug Gouv. v. d. Brandhof verlegt tot aan het straatje, dat langs het vroegere Hotel Venezuela loopt, krijgt men met weinig onkosten een flinke ruimte vrij, welke met een weinig baggeren diep genoeg zal blijken. Natuurlijk moet na verlegging der brug het gemetselde onderstel, den oprit van de brug, ook weggenomen worden en aldus de doorvaart verbreed.

De zeilschepen zoeken reeds nu dat plaatsje op, maar kunnen er niet alle liggen uit gebrek aan ruimte. De natuurlijke ontwikkeling eener zaak is de beste. Welnu, onze zeilvaart vraagt om meer ruimte in het Waagat, dat men haar, die geve en zij zal zich beter kunnen bewegen en zich behagelijker gevoelen in de haven van Curaçao.

Als dan een stoomsleper de zeilschepen uit het Waagat sleept en langs boord der groote booten brengt om hun lading te lossen, liggen zij in het centrum onze haven, overal dicht bij, en zijn weer gemakkelijk naar hun ligplaats teruggebracht.

Ons dunkt, dat er neer behoefte bestaat voor het Gouvernement om het Waagat voor de zeilschepen in orde te brengen, dan het Schottegat voor de stoombooten, daar het particulier initiatief voor dit laatste voorloopig genoeg zal doen. Daarenboven, de stoombooten vinden in het havenkanaal voor eerst nog plaats genoeg; maar de zeilschepen zijn zoekende naar betere ligging.

De onkosten zijn ook veel minder, en het werk is spoediger beëindigd. Videant Consules.

Constantijns Bekeering.

I.

Dr. J. SASSEN, professor in het Dominikanenklooster te Zwolle, schreef onder bovenstaanden titel twee mooie artikelen in *Het Centrum*, die wij hier om de groote belangrijkheid der stof onverkort zullen overnemen:

„Het 16e eeuwgetij van Constantijns bekeering, dat we heden vieren, kan niet anders dan in de grootste dankbaarheid en bewondering onze gedachten terugvoeren naar dien beslissenden stap van een Romeinsch keizer; eene gebeurtenis, die tevens een der gewichtigste momenten der Kerkgeschiedenis is geworden.

Maar, gelijk geschiedde met alle groote omkeeringen in de wereldhistorie, zijn de geesten hieromtrent verdeeld geworden. De meest uiteenlopende oordeelen zijn over de betekenis en het karakter van dit feit geveld. Begrijpelijkerwijze ston-

„Ik ben maar om half negen naar de protestantsche kerk gegaan, dat is even goed,” zei me een ambtenaar qua-geestig bij de ochtend-receptie ten residentie-huizing. Van huis uit is de man een Roomsche, en hij keek daarom wel letwat vreemd op, toen ik hem antwoordde: „Dat meen je niet! Je heelen Catechismus ben je nog niet vergeten.”

Kwaad meenen doen ze 't niet, dat soort Katholieken; met dat al zijn ze veelal het doode gewicht bij de roomsche evolutie en er zal heel wat geweld gebruikt moeten worden om ze wakker te schudden, geloof ik. In de protestantsche kerk toespraak en drie vaderlandsche liederen.

Eer ik van het godsdienstig gedeelte afstap: slechts één persoon ging in de vroegmis ter communie. En weet u, wie dat was? Een jonge Inlander van 15 jaar ongeveer, in de kleederdracht van zijn geboorteland; een leerling van het R. K.

den steeds de bewonderaars en vijanden van het Christendom hierbij het verst van elkander, niettegenstaande de zóó hoog gevierde onbevooroordeelde wetenschap.

Evenwel, naast een groep van wel wat al te hoog gestemde lofredenaars op den eersten Christen keizer stond lang een nog grootere, veeleer den wijzen Staatsman eend in Constantijn, die zijn tijd zóó juist begreep, en als goed en geslepen politicus de kentering der ideeën ten gunste van den nieuwen godsdienst, ten voordeele van eigen staatkunde wist uit te buiten. Constantijns Christendom was instee van te zijn gesproken uit persoonlijke overtuiging, niet veel meer geweest dan berekening en voorwendsel; innerlijk heerschte in zijn ziel niets meer dan een vaag deïsme.

Merkwaardig echter is het, hoe sinds geruimen tijd de meer algemeene verklaring dezer gevolgenrijke bekeering nadert tot de oude, traditioneele, al heeft ook de kritiek enkele al te welige ranken van phantasie en legende weggekapt.

We meenden goed te doen enkele dier opvattingen en wel van de meest bevoegde nieuwere historici, die dit tijdvak vooral bestudeerden, weer te geven. We noemen slechts Paul Alard en den voor enkele jaren overleden Gaston Boissier. Eenzijdig is dus onze keuze zeker niet.

..

Er zijn misschien weinige mensche-lijke instellingen geweest die zulk een taai, hoewel niet onveranderlijk bestaan hebben gehad als het Romeinsche keizerschap. En hoe zware stormen het te verduren heeft gehad van Barbaren en Romeinen zelf, deze waren niet te vergelijken bij dien stillen maar onafgebroken kamp dien het van 't steeds aangroeiende Christendom had te verduren. Want hoe hoog ook de Christenen het gebod des Meesters: „Geef den keizer wat des keizers is”, hielden, hoezeer zij gehoorzaamden aan het wettige gezag, het karakter van dat gezag was te ver verwijderd van het Christelijke ideaal, dan dat beide naast elkaar de wereld zouden kunnen beheerschen.

In den grond stak er veel waarheid in Tertulliaan's rigoristische stelling, dat het onmogelijk was te gelijk keizer en Christen te zijn. De uitkomst heeft het bewezen. Zoolang nog de jong-Christelijke ijver den drager van het wereldlijke gezag voor dien van het geestelijke den verschuldigden eerbied deed bewaren en behoeftte voor al te groote machts-overtreding, waren de onvermijdelijke conflicten nog dragelijk. Zoo kon het echter niet lang blijven.

Spoedig vertoonde zich dat karakter weer in alle kracht. Aan een hervorming en hervorming daarvan dachten de Romeinsche keizers niet. Ze trokken zich terug, maar om elders hun oud caesaropapisme door te zetten en Staat en Kerk beide te gronde te richten. Toen was het de Kerk

College der R.R. Paters Jesuïeten te Moentilan, een der eerstelingen uit de heidenen, opgaande om voor onze bemide Koningin, meer dan vroeger thans ook zijne Koningin, te bidden en de H. Communie op te dragen. Eenvoudig, maar diep treffend, als men een weinig doordenken wil en zich niet laat verblinden door bot ongelooft en christenhaat.

De ochtend-receptie verliep op de gebruikelijke manier. Staande in de zoogenaamde „troonzaal” nam de Resident de felicitaties in ontvangst, hem achtereenvolgens aangeboden door den vertegenwoordiger van Z. H. den Sultan, door prins Pakoe Alam, door den nieuwen stedelijken commandat, majoor Bloem, en door den assistent-Resident. Resident Lieftinck dankte in eene korte rede, opwekkend tot trouw en verknochtheid aan Vorstin en Vaderland.

Tot half zes waren we nu vrij. In de soos ditmaal geen matinée mu-

die het Romeinsche keizerschap hervrijen deed, nu opgebouwd op christelijken grondslag.

Een tijd lang echter scheen Tertulliaan's theorie gelogenstraft door de praktijk van meer soepele karakters. Misschien had hij ook slechts het oog gehad op enkele niterlijke functies van den keizer als heidensch Pontifex, onverenigbaar met de christenplichten. Doch deze raakten niet zóo zeer het innerlijke wezen van het Romeinsche keizerschap en konden vrij achter wege blijven of bleken daar niets meer te zijn dan vormen zonder beteekenis.

Al bleef dus de verchristelijking van het Imperium aan later tijden voorbehouden, als de Kerk vaster zou staan, de keizer zelf werd Christen. De vervolger was volgeling geworden; de Kerk had hiermede hare vrijheid veroverd. Hierin ligt 'ten slotte de groote betekenis van Constantijns bekeering; vandaar dat de 28ste October 312 met gouden letters geboekt staat in de Annalen der Kerk.

Was het wonder, dat de Christenen van alle tijden bewonderend opzagen naar dien Geloovige, wiens gelooven van zulk een onberekenbaren invloed is geweest op de ontwikkeling van het Christendom? Was het wonder dat men hem vele tekortkomingen in zijn leven gaarne vergaf, de vlekken op zijn beeld niet zag bij zóó sterk uitstralend licht? Valt het niet gemakkelijk te begrijpen, dat men de persoonlijke waarde en het innerlijke karakter van dat gelooven, een weinig overschatte?

Maar ook, lei het niet voor de hand, dat de vijanden van het Christendom zóó van den ouden als van den nieuwen tijd — maar vooral van den nieuwen, nu de kracht van het geloof in zóó grooten kring zóó diep gezonken is — de betekenis van dat gelooven trachtten te verkleinen, te vervalsen tot sluwe en behendige politiek; dat zij, die persoonlijk niet weten wat gelooven is, zulk een daad niet kunnen veronderstellen in een staatsman als Constantijn?

Voor ons, die op het voetspoor van Sint Augustinus en Bossuet, de Voorzienigheid Gods niet buiten onze geschiedbeschouwing sluiten, wij zien in de eclatante bekeering het middel in Zijn Hand, om de wereld te verchristelijken.

We sluiten uit onze overwegingen volstrekt niet uit, wat de wetenschap ons leert omtrent den invloed van milieu en tijdsomstandigheden op persoonlijke handelingen. Integendeel, dat alles dient op merkwaardige wijze onze opvatting. En daarom ligt er ook niets vreemds in het feit, dat de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek van niet-katholieke historici zóó schitterend onze traditioneele wetenschappelijke stellingen komen versterken. Misschien werd er zelden eene zóó radicaal in eere hersteld als deze.

sicale. Maar goed ook. Er komt gemeenlijk anderhalf man, want de lui om de kaartafel, als Paai Witbol kaal op de pan en zilverblank van haar, zitten op 31 Augustus daar gelijk op de andere dagen van het jaar. Zij tellen niet mee, enkel aandacht als ze zijn voor het spel.

Tegen drie uur krioelde het al van menschen in de straten; toen ik kwart over vijven, met mijne wederhelft ditmaal, voor den tweeden keer dien dag naar het residentie-huis toog, stond het bij het postkantoor en in de residentie-laan, met hare fraaie hoogopgaande boomen aan weerszijden, vol kijklustig en dicht opeen gepakt, Europeanen en lui „uit alle landen en talen.” Ook eenige scholastieken uit Moentilan merkte ik op. Des Sultans troepen, voor een gedeelte mobiel gemaakt, marcheerden door de straten. Een paar troepjes dienaren van 't Pa-koelamsche huis in vuurrooden

FEUILLETON.

Schetsen uit Oost-Indie.

Geestdrift en vaderlandsliefde moet men hier niet zoeken, hoorde ik wel eens beweren. Indien men door beides niets anders verstaat dan patriottische uitingen met straatgelof en enthousiasme, waaraan Schiedam niet vreemd is, ja, dan heeft men gelijk. Dat alles is hier nagenoeg onbekend, en zelfs de militairen, die ik elders in Indië wel ereis op stroo-beenen en in een min of meer zaligen roes zag scharrelpassen, blijven binnen de palen, houden hunne menschelijke waardigheid hoog.

Alles te zamen geloof ik niet, dat de lui hier in afhankelijkheid aan Vorstenhuis en Vaderland onderdoen voor het verre Nederland, ofschoon

alles kalmer toegaat dan in 't Moederland.

Doch al te veel inleiding misschien. We hebben dan weer Koninginnedag gevierd en dit deffig en plechtig gelijk het hier betaamt. Om zes uur brulden de kanonnen ons wakker, schetterden de tonen der krijgsmusiek. Het kerkelijk gedeelte stond bovenaan op het feestprogramma: om 7 uur in de roomsche kerk een H. Mis, gevolgd door Te Deum. Slechts enkele ambtenaren waren tegenwoordig: de inspecteur van het Inlandsch onderwijs, de heer J. J. van Eupen, enkele onderwijzers. Voilà tout. De overigen kwamen om half negen, uur door den Resident aangegeven op de officieele aanschrijving, „dat de ambtenaren in hunne respectieve kerken de godsdienstoefening op 31 Augustus behooren bij te wonen.” Een vergissing, waaraan pastoor Van Thiel even onschuldig is als de Resident.

Constantijn's bekeering was er eene, gegrondvest op innerlijke en hechte overtuiging van de waarheid van den christelijken godsdienst, de verhevenheid van den God der Christenen, en de nietswaardigheid der heidense afgoden. Dit bewijzen de verhalen der tijdgenooten, zoo van heidenen als van Christenen; dit bewijzen de jeugd en opvoeding van Constantijn, de omstandigheden, waarin zijne bekeering plaats greep; zijne woorden en werken kort daarna zijn geheele leven lang. En al had eene fictieve bekeering misschien even goed eene aanleiding kunnen zijn tot dien algemeenen omkeer en een nog schitterender wonder wellicht van Gods Almacht, de waarheid vordert, dat wij den grooten keizer de eer geven die hem rechtmatig toekomt.

Een kort overzicht der gebeurtenissen is hier misschien niet overbodig.

Constantijn zoon van Constantius Chlorus en Helena, werd in 274 te Naissus geboren. Al vroeg moest hij, als onderpand voor de trouw zijns vaders, zich naar Nicomedië aan het hof van Diocletiaan begeven. Daar beleefde hij de christenvervolging van Galerius in al haar barbaarsheid. Deze was zijn, zoowel als zijns vaders vijand. En reeds hierom boezemde deze wreedheid hem afkeer in. Te meer, omdat hij in zijn jeugd de Christenen, die zeer talrijk waren, in het gevolg zijns vaders had leeren waardeeren. Ja, men heeft langen tijd gemeend, doch wel ten onrechte, dat Constantius Chlorus Christen was.

Onwaarschijnlijk is het echter niet, dat er in zijn familie Christenen waren; de naam zijner zuster Anastasia, wijst hier o.a. op.

De uitgeschreven Christenvervolging had Constantius noodgedwongen uitgevoerd, maar beperkt tot het omverwerpen van enkele kerkgebouwen en tot enkele processen tegen Christenen.

Constantijn ontvluchtte ten slotte naar zijn vader, in Gallië, en werd na diens dood in 306 door de soldaten tot Imperator uitgeroepen. Na Galerius' dood in 311 waren er drie keizers, Constantijn, Licinius, Maximinus en de Usurpator Maxentius.

't Was met dezen laatste, dat Constantijn, nog aan het einde van dat jaar in oorlog geraakte. Van een godsdienstrijg had deze echter niets; het Christendom had er in het geheel niets mede te maken. Hoe onbemind, ja gehaat zelfs Maxentius zich ook bij de Romeinen had gemaakt, de Christenen hadden als corporatie niet over hem te klagen gehad.

Constantijn trekt in allerijl met zijn leger naar Italië, de Alpen over, brengt alras Noord-Italië ten onder, verslaat Maxentius bij de Milvische brug; deze verdrikt en zijn tegenstander trekt op 29 October 312 zegevierend Rome binnen.

Het plotselinge en geheel onverwachte succes van Constantijn had een geweldigen indruk gemaakt. Al gemeen geloofde men aan bovennatuurlijken bijstand, in den strijd verleend. De heidenen begroetten den gelukkigen keizer als den bevoorrechte der goden; hemelische krachten hadden met hem gestreden, zichtbaar hoog in de lucht.

De Christenen hadden heel wat meer redenen de overwinning van keizer Constantijn te beschouwen als een wonder door Christus gewrocht. Tot Hem had de keizer kort voor den slag zijn toevlucht genomen; het Christus-monogram had de schilden der krijgers gesierd in den strijd en een kruis gelijk aan hetgene dat als teeken en belofte der overwinning aan den hemel was verschenen, was hun daarbij als standaard vooruitgedragen.

De keizer zelf verkondigde het luid, dat hij zijn overwinning dankte aan den God der Christenen en verklaarde onder eede wat wonderbare verschijningen hij had gezien, en hoe Christus zelf hem verschenen was in een droom en hem had opgelegd met het kruis ten strijde te trekken.

baadjes en met vuurroode hoofddeksels op, met een verlengstuk in den nek, maakten den indruk van middeleeuwsche beulsknechten. Zij stelden zich op aan den ingang van het residentie-erf.

Op de voorgalerij wemelde het al ras van genoodigden; beperkt nog dan het vorig jaar was het getal der bevoorrechten: de zalen, hoe ruim ook, zijn berekend op 3 à 400 personen, terwijl het dubbele van dat getal gaarne van eene invatatie gebruik maakt. Mooie uniformen, prachtige toiletten, nieuwerwetsche kapsels vielen te bewonderen, naast de stemmig zwarte rokken der heeren.

Hartelijk en gemoedelijk als immer trad de Resident de aankomende gasten tegemoet. De komst van éénen, den Sultan, werd weldra aangekondigd door tromgeroffel, koningebulder, het „Wilhelmus" uit de koper-instrumenten. De sere-

En al mocht het *instinctu divinitatis*, dat op den opgerichtien triomfhoog prijkte, al voor velerlei uitleg vatbaar zijn, Constantijn zelf maakte er geen geheim van aan welke Godheid hij de ingeving zoowel als de uitvoering van alles toeschreef.

Van dat oogenblik geloofde Constantijn in Christus.

De oplichterij Nestor Wilmart.

Ik herinner mij nog altijd uit mijn jeugd een goochelaars tent, waarboven geschreven stond in vlammen roode letters, alsof het een kabbalistische spreuk gold: „Mundus vult decipi", de wereld wil bedrogen worden, en ik had reeds zooveel latijn geleerd, dat ik die betekenis kon ontcijferen. Ik vond het brutaal van den goochelaar, zoo maar ronduit boven zijn barak te zetten, dat hij de menschen beet nam, maar die goochelaar kende blijkbaar de psychologische waarheid van het gezegde en wist, dat juist de aardigheid daarin bestond te weten, dat men beet genomen wordt, maar niet te begrijpen, hoe het in zijn werk gaat. Diezelfde spreuk van den goochelaar zou men kunnen schrijven boven een heele reeks van geruchtmakende misdaden. Mundus vult decipi had er moeten staan boven de fameuse brandkast van madame Humbert, die de wereld verbaasd heeft door haar financiële goocheltoeren en met evenveel waarheid zou men deze woorden kunnen beelten in de gevels van de kasteelen van den modernen Cartouche, die dezer dagen is ontmaskerd en die gedurende vijftien jaren geheel financieel België heeft beetgenomen. Geen schitterender bon-vivant was er in geheel België. „Nestor" zoo werd hij in de wandeling kortweg genoemd, bezat kasteelen, bosschen, jachtterreinen, die met een koninklijk domein konden wedijveren, een stal met renpaarden, waarin zich dieren bevonden, die met honderdduizenden waren betaald, hij was de oprichter van verschillende ondernemingen en industriën, zijn winkelders waren beroemd, zijn feestten en bachelanien berucht. Wat kon men weigeren aan zulk een man? Wanneer hij honderdduizenden te leen vroeg, dan aarzelden men geen oogenblik; men was gelukkig, dien man aan zich te kunnen verplichten. Wanneer hij titels en obligaties ter betaling of verpanding aanbod, dan kon het niemand ook maar een oogenblik in zijn hoofd opkomen, dat die niet echt of waardeloos konden zijn, en zoo ging het in den keercirkel rond; het vertrouwen gaf hem geld en het geld gaf hem vertrouwen en daarin zat de geheime kracht van dien modernen Cartouche; hij spekeerde op de waarheid van de daareven aangehaalde spreuk en hij voegde er in zijn praktijk het vervolg aan toe: decipiatur ergo: de wereld wil bedrogen worden, welnu, dat ze dan bedrogen worde. Hij kende de kracht van den uitwendigen schijn van het „paraitre". Hij wist, dat een rijkgekleede wereldman een vals stuk kan aanbieden en dat men het zal aannemen, terwijl een gewoon mensch met het meest echte stuk van de wereld misschien door allerlei wantrouwende formaliteiten heen moet, eer men met hem zaken wil doen. Begrijpelijker wijze is er bij een bedrog op zulk een groote schaal gedurende meer dan vijftien jaren verschillende malen twijfel gerezen omtrent de echtheid der stukken en omtrent de eerlijkheid van zijn financiële manoeuvres maar... hoe zou men zulk een man kunnen verdenken, die schatrijk was en het goud met volle handen uitgaf. Toch had hij in die jaren al bijna kennis gemaakt met de justitie wegens indelicate handwijze op een ander gebied. Hij was n.l. door een overleden vriend tot voogd benoemd van diens kind.

wacht van Hollandsche dragonders op hooge Australische paarden, met getrokken sabel voorrijdend ging de gouden koets vooraf, een prachtstuk, schitterend in de laatste stralen der zon, en voortgetrokken door acht fraaie paarden. De komst, het voorbijrijden van den sultan en zijn gevolg is voor de Inlanders het hoofdmoment, de feestvreugde.

Ik mag er gerust bijvoegen, dat voor de meeste Europeanen, nog niet lang ter plaatse, de komst van den Grootten Heer [den inlandschen], een zeer eigenaardig en merkwaardig schouwspel opleverde, eenig in zijn soort. In de receptie-zaal, waarheen de Resident zijn ambtelijken zoon, den Sultan, geleide, kregen we een serimpiesdane, dien ik vroeger reeds beschreef. Een lust der oogen! 't Duurde ons, Europeanen, wat te lang; anderhalf uur! en onze ongeduldigheid zat op een naaldenkussen. Prachtig, kunstig was 't

Hij knoopte ongeoorloofde betrekkingen aan met de moeder van het kind, overlaadde deze moeder met allerlei zoogenaamde weldaden en toen hij de meerderjarigheid van het kind het geld werd opgeëischt, antwoordde hij brutaalweg aan de moeder: Het geld, maar dat hebt ge al gehad"; hij had n.l. aan de moeder en natuurlijk aan zichzelf weldaden bewezen met het geld van den minderjarige. Hiervoor met een proces bedreigd, betaalde hij de 700.000 frs. maar natuurlijk weer met gestolen geld. Hoe nu kwam de beruchte Nestor aan al dat geld.

Men is verslagen als men verneemt, hoe eenvoudig en gemakkelijk alles in zijn werk ging. Wilmart was algemeen bestuurder der spoorlijn Gent—Terneuzen, een der weinige lijntjes, die de Belgische Staat nog niet heeft overgenomen. Die maatschappij gaf namelijk titels en aandelen uit tot zeker bedrag. Nu bestond de kneep van den algemeen beheerder daarin eenvoudig door op eigen hand bij een paar drukkers titels te laten nadrukken tot een willekeurig aantal. Zijn medebestuurders, ook al door den imposanten Nestor verblind, teekenden titels en stukken zonder gegronde twijfel te durven inbrengen omtrent het aantal ervan. Later toen het aantal nagemaakte stukken te hoog liep, liet hij de handteekening er eenvoudig bijdrukken, zonder dat de ondertekenaars ergens van af wisten. Nu werd het heele land met aandelen Gent—Terneuzen als bezaid. Geen wisselagent in heel België of hij heeft er in zijn bezit of in het bezit gehad. Alle groote banken werden aangesproken met het gevolg, dat op het oogenblik, zoover nu bekend is, ongeveer een zestigtal wisselagenten, een dertigtal banken en een groot aantal particulieren de dupe zijn van deze valsche oplichterij. Dat deze stukken nogal gretig werden gekocht door groote financiers liet zich hieruit verklaren, dat men ieder oogenblik de overname van deze lijn door den Staat verwachtte en men meende dat met een groot aantal titels van die lijn in de hand den Staat tot hoogen aankoopprijs te kunnen dwingen. Het meeste geld werd echter genomen met het in pand geven van deze aandelen, die elk een voorgewende waarde hadden van 500 frs. Men beleende soms een heel pak tegelijk tot een waarde van 3, 4, tot 500.000 frs. De coupons werden altijd trouw betaald, daar zorgde de bedrieger voor. Hij had dan ook in den laatste tijd wel voor anderhalf miljoen interest jaarlijks te betalen en om dit vol te houden, moest hij blijven stelen. Dit zaakje had zeker nog laag kunnen duren en nog reusachtiger proporties kunnen aannemen, had niet een toeval de zaak geheel aan het licht gebracht. Eenige weken geleden ging er een bediende van een wisselagent van door met eenig geld en een zekere hoeveelheid titels van den patroon. Tusschen deze bevonden zich 50 stuks Gent—Terneuzen. Door dit geval kwam de politie er toe de lijst der uitgekoemen titels Gent—Terneuzen te onderzoeken en men bevond, dat acht van de vijftig titels reeds eenmaal waren uitbetaald geweest, want de bedrieger bracht ook oude titels opnieuw in omloop. En nu kwam men van het een op het ander en met dien draad in handen ontdekte men langzamerhand den omvang van het geheele bedrog, dat tot nu toe op een 40 miljoen wordt geraamd. Wilmart, die door den rechter van instructie, toen deze nog niet de geheele waarheid kende, in zijn kabinet was uitgenoodigd om nitleg te geven, vond het verkijselijker stilletjes te verdwijnen naar een onbekende bestemming en meende eenige dagen daarna de justitie door een leugenachtig telegram te doen gelooven, dat hij zich zelfmoord had. Intusschen is zijn broer, van wien men zegt, dat hij de geheime knoeierijen van Nestor niet kende, gearresteerd en ook zijn faktotum

overigens onder alle opzichten, en de jonge inlandsche poppetjes, glinsterend en flonkerend van kostbare steenen, als levende reliëfschrijven van onschatbare waarde, die daar als zwevend zich bewogen, de armen en de handen strekten met weergaloze bevalligheid en het lenige slangelijf in streng-zedige bochten en buigingen wrongen, enkel gratie, wekten terecht aller bewondering. Buiten de Kraton wordt door deze prinsesjes nooit zulk een dans vertoond. Hem in deze zaal te doen uitvoeren is het hoogste eerbewijs van dit genre, 't welk de Sultan den Resident en zijnen gasten brengen kan.

De daarop volgende gewone danspartij was een al vulgariteit, voor wie nog de visie met zich omdroeg der serimpies. Wat niet belatte, dat men walsen bleef, onvermoeid, tot tien uur, tot de Resident, arm in arm met zijn hoogen gast in gene-

Rosquin. De kasteelen, de stallen, zelfs de brandkasten van den afzetter, alles staat op naam van een ander, zoodat, die niet als bezit kunnen aangemerkt worden. De Maatschappij Gent—Terneuzen heeft een concordaat aangevraagd, om het failliet te voorkomen.

KOLONIAAL VERSLAG.

MIJNWEZEN.

In verband met de voortzetting van het blijkens bijlage R van het verslag van 1911 door den mijnningénieur G. Duyfjes aangevangen deskundig onderzoek ter voorbereiding van eene eventuele onteigening van de phosphaatmijnen der plantage „Santa Barbara" op Curaçao, werd den heer J. A. Grutterink, hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool, opgedragen om zich door plaatselijk onderzoek op de hoogte te stellen van de phosphaatontginningen in België, Frankrijk, Tunis, Algiers en Florida, vervolgens zich naar de kolonie te begeven en zich aldaar ter beschikking van den Gouverneur te stellen, ten einde te worden benoemd in eene door den Gouverneur aan te wijzen commissie, welke de waarde van de Santa Barbaramijnen zou hebben te onderzoeken. Daar ook de heer Duyfjes van deze commissie deel zou uitmaken, werd hem opgedragen zich te New-York bij prof. Grutterink aan te sluiten, om van daar gezamenlijk naar Florida te reizen.

Tijdens de afwezigheid van den mijnningénieur werden de werkzaamheden op de plantage „Santa Barbara" onder toezicht van den directeur der openbare werken voortgezet.

Na de aankomst op Curaçao van de heeren Grutterink en Duyfjes volgde de aanwijzing van de voorbedoelde commissie met de opdracht den Gouverneur te adviseeren nopens de vraag: of, in aanmerking genomen de nog aanwezige hoeveelheid phosphaat van de phosphaatmijnen der plantage „Santa Barbara", de vooruitzichten van de markt, de exploitatiekosten, enz., als vaststaande mag worden aangenomen, dat de verdere ontginning van die mijnen een winstgevend bedrijf belooft te worden.

In de maand October 1911 zijn de werkzaamheden, voor zoover die op Curaçao verricht moesten worden, voltooid, en werd de commissie gemachtigd om naar Nederland terug te keeren, alwaar haar rapport verder wordt afgewerkt, daar de nadere verwerking der verzamelde gegevens en de uitvoering van de chemische analyses der genomen monsters beter en sneller dan in Curaçao, hier te lande kan geschieden.

Het rapport der commissie is nog niet verschenen, maar wordt eerlang te gemoet gezien.

In 1911 werd aan twee personen vergunning, voor den duur van drie jaren, verleend tot het doen van opsporingen naar delfstoffen op en in de volgende terreinen:

op Curaçao: op vier terreinen tot een gezamenlijke oppervlakte van naar schatting 297 H.A.;

op Bonaire: op een terrein, waarvan de oppervlakte werd geschat op 800 H.A., en

op Aruba: op twee terreinen tot een gezamenlijke oppervlakte van naar schatting 3750 H.A.

In 1911 had geen uitvoer plaats van phosphorzure kalk van de plantage „Santa Barbara" op Curaçao.

Van Klein-Curaçao werd in 1911 met twee schepen 3028 M³. phosphorzure kalk uitgevoerd, waarop aan de koloniale kas werd betaald: aan uitvoerrecht..... f 1 236 aan concessierecht..... 2 237

f 3 473

Door de Aruba Phosphaat Maatschappij werd in 1911 uitgevoerd 26 053 M³. phosphorzure kalk van

de eerste en 1605 M³. van de tweede klasse, respectievelijk met 16 schepen en een schip.

Aan de koloniale kas werd voldaan: wegens uitvoerrecht..... f 9 536 wegens aandeel van de kolonie in de zuivere opbrengst..... f 5 378

f 14 913

Aan de aandeelhouders werd in 1911 een dividend van 5 % uitgekeerd.

In 1911 is eene wijziging gebracht in de voorwaarden van de concessie, volgens, welke het betaalde uitvoerrecht bij de afrekening met koloniale kas in mindering wordt gebracht van de opbrengst der verkochte ladingen; vóór dien bleef het betaalde uitvoerrecht in zijn geheel ten laste van de maatschappij.

Door de Aruba Goud Maatschappij werd in 1911 uitgevoerd 70,697 K.G. goud en 13,351 K.G. zilver, respectievelijk ter waarde van f 113 115 en f 534.

In dat jaar was het financieel resultaat bijzonder gunstig. Aan de aandeelhouders werd een dividend van 50 % uitgekeerd, na overbrenging van een deel van de winst ad f 2280 op het reservefonds.

Aan de koloniale kas werd voldaan:

wegens concessierecht..... f 500 wegens uitvoerrecht..... 2849 wegens 5 % aandeel in de zuivere winst..... 1172

f 4521

De door den mijnningénieur SCHUURING voor rekening van het Bonaire Phosphaat Syndicaat het jaar 1911 op Bonaire gedane opsporingen naar phosphaatlagen hebben tot nu toe geen resultaten opgeleverd.

Van het onderzoek naar de ontginbaarheid van het ijzerertsand op St. Eustatius, in het jaar 1911 ingesteld door den mijnningénieur MUSSCHENBROEK voor de naamloze vennootschap Industrie en Mijnbouwmaatschappij „Titan" te 's Gravenhage, is nog geen resultaat bekend.

NIJVERHEID.

Vlechtindustrie. De uitvoer van hoeden, die in 1910 ruim 75 000 dozijn bedroeg, ter waarde van ± f 220,000, is in 1911 tot boven de 113 000 dozijn, ter waarde van meer dan f 443 000 gestegen. Die bron van inkomsten heeft dus, ook met 't oog op de zooveel hogere waarde in verhouding tot de hoeveelheid van 't uitgevoerde, belangrijk meer voordeel opgeleverd dan in het vorige jaar.

De aanzienlijke stijging van de waarde is vooral toe te schrijven aan de omstandigheid, dat — dank zij de werkzaamheid der vlechtsussens — veel meer hoeden van betere kwaliteit werden vervaardigd. Voor zulke hoeden werd toch veelal f 9 het dozijn betaald, terwijl de prijs van de ordinaire soorten tusschen f 2.50 en f 3.50 het dozijn schommelde.

In verband met de resultaten op Curaçao verkregen, worden door het bestuur krachtige pogingen aangevend om de hoedenindustrie ook bij de bevolking van Bonaire algemeen ingang te doen vinden.

Zoals in het vorig verslag werd medegedeeld, heeft de heer H. J. C. Henriquez, ingevolge opdracht van den Gouverneur, in 1910 eene reis naar Maracaibo (Venezuela) gemaakt om zich daar op de hoogte te stellen van de hoedenvlechterij in het algemeen en van de beste wijze, waarop het stroo, dat hoofdzakelijk van daar betrokken wordt, zou kunnen worden verkregen. Dit laatste hield verband met de omstandigheid, dat de kwaliteit van het uit Venezuela afkomstige stroo dikwijls te wenschen overliet. Ook daarna had men met hetzelfde bezwaar te kampen, met het oog waarop den heer HENRIQUEZ opnieuw werd opgedragen een studiereis in het belang van de zich meer en meer ontwikkelende industrie te ondernemen, ditmaal naar Porto Rico, waar die industrie veel beoefend wordt. De opdracht van den heer HENRIQUEZ was om zich

maakte „Lieprink"; dat hij den Nederlandersche Leeuw toetakelde tot onkenbaar-wordens toe, in de uitspraak, lokte menigen verborgen lach, vooral toen de champagne begon te werken. 't Ging er hoogst gezellig toe, en deftig vooral aan de officiële tafel. Verderop lachte men meer uitgelaten, schaterde men het uit, toen zeker iemand per ongeluk een half duiveboutje zóó krachtig ontleedde, dat het eene gedeelte zich begroef tusschen vest en overhemd. Diens avond was verder bedorven! En dan plaagde men hem nog, dat hij gewend was met zijn vingers te eten. Even over eene gingen allen heen. Naar huis? „Nog lang niet!" De meesten togen sooswaarts, dansend tot den morgen. Voor wie echter, als uw dienaar, om 7 uur weer bij de hand moet wezen, was één uur al laat genoeg, niet waar?

(De Tijd.)

LODEWIJK.

Washington, zich op Sto. Domingo bevinden om een einde te maken aan de revolutie.

Welk is nu het resultaat hunner besprekingen?

De gevolgmachtigden deden de volgende voorstellen.

Vooreerst zal het Bestuur van Sto. Domingo beschikken over een half miljoen pesos om de achterstallige traktementen der ambtenaren te betalen, en de schulden af te doen voor leveringen aan het Gouvernement. Ten tweede worden 200.000 pesos toegestaan boven het gewone budget voor Openbare Werken om de half voltooidde werkzaamheden voort te zetten en af te maken. Ten derde zullen 200.000 pesos worden bijgedragen voor de onkosten door de revolutie veroorzaakt. President VICROMA zal een decreet uitvaardigen, waarbij aan alle opstandelingen, die zich voor 21 November kwamen aangeven en hunne wapenen inleverden, waarborg wordt verzekerd, dat zij niet gestraft zullen worden, en hun leven, hun goederen, hun belangen gerespecteerd. Zoodra het land tot rust zal zijn gekomen, zullen alle politieke gevangenen worden vrijgelaten; en kunnen de verbannen terugkeeren naar hun vaderland. Slechts de misdadigers, of medeplichtigen, van gewone misdaden en overtredingen, die zich bij de revolutie mochten hebben aangesloten, zijn van deze voordeelen uitgesloten, in het bijzonder de moordenaars en hunne medeplichtigen van President CACERES.

De hoogere ambtenaren der Republiek zouden allen hun betrekking nederleggen om den President de meest volledige vrijheid te laten voor de verschillende posten personen te benoemen, die hij daartoe geschikt acht. President VICROMA, ofschoon gekozen voor 6 jaar, wil toch niet langer aanblijven, dan tot 1 Juli 1914, op welken datum de vermoorde president CACERES had moeten aftreden. De gevolgmachtigden van Washington willen slechts de wettige regering onderhouden en zullen zich nooit of nimmer in verbinding stellen met de regering, welke uit de tegenwoordige revolutie geboren mocht worden.

HORACIO VASQUEZ, het hoofd der opstandelingen wilde echter op al deze voorstellen niet ingaan, maar verzocht, dat de revolutie in het Noorden der Republiek nog heviger woedde. Met een groote legermacht omsingelde hij Puerto Plata en vroeg den commissieleden tot hem te komen, als zij onderhandelen wilden.

In Washington had men intusschen ook niet stil gezeten. Om meer kracht aan hun voorstellen te geven, zouden de Ver. Staten den kruiser *Baltimore* en de kanoneerboot *Yorktown* naar Sto. Domingo zenden. Aan de opstandelingen werden 30 dagen gegeven om te beraadslagen, mocht men dan nog niet tot een vergelijk gekomen zijn, zou Amerika gewapenderhand tusschen beiden treden.

Deze berichten dateeren van 1 November. De kabel is gestoord, de censuur aan het werk, dus moeten wij maar afwachten, hoe het verder verloop is geweest.

Een telegram van 11 November meldt op het onverwachte, dat de gevolgmachtigden, met Mgr. NOVEL, Aartsbischop van Sto. Domingo, voorloopig tot President gekozen, een onderhoud hadden met de revolutie-hoofden VASQUEZ en SANCHEZ, die het aftreden van president VICROMA en zijn Raad van Bestuur eischen en de uitroeping van een voorloopige regering met Mgr. NOVEL als President.

Het ministerieel kabinet moet radicaal veranderd worden, evenals de burgerlijke en militaire autoriteiten, de persoonlijke vrijheid dient gewaarborgd te worden, het kiesrecht gewijzigd, zoo spoedig mogelijk een nationale vergadering gekozen om de constitutie te herzien etc. etc.

Spoedig zal in deze chaos wel wat meer licht schijnen. Op oogenblik is het nog een echte warboel: De triomf der revolutie en een Aartsbischop President!?

Buitenland.

DE BALKAN.

De inneming van Kumanovo. — onder heid niet een gewonden officier.

Het Servische leger heeft een schitterende week achter den rug en geen wonder dan ook, dat de Serviërs weltevreden zijn en zich verheugen bij de muziek der cimbale, die elken avond ook in mijn hotel weerklinkt. Gisteren was het om Kumanovo, van avond om de gemakkelijke bezetting van Uktov. Bij Kumanovo is het er warm toegaan; een dag en een nacht hebben de Servische soldaten daar gevochten tegen de Turken, die hier sterke posities bezet hielden.

Kumanovo is een stad op 35 à 40

K.M. van de Servische grens gelege. Feitelijk kan er van geen stad gesproken worden, want het geheel is als een Turksch dorp gebouwd en bebouwd door ongeveer 15.000 zielen, meest Serviërs. De huizen zijn er voor het grootste gedeelte onaanzienlijk en oud, en de geheele stad teekent het Turksch conservatisme, het wars zijn van alle Westersche beschaving.

De teekopend feit vernam ik daaromtrent van een der autoriteiten: Eenigen tijd geleden, zoo verleden hij, wilde een Serviër hier een hotel bouwen, iets wat modern, zoo iets in den vooruitstrevenden zin der Serviërs. De Turkische autoriteiten deden toen op een of zij er een woningwet op na hielden en gaven den bouwlustige te kennen, dat hij het niet te moed mocht maken. De andere huizen waren immers eenvoudig wantom zou hij nu een huis bouwen, dat veel daar boven uitspreekt en meerdere versierselen droeg. Vandaar dat Kumanovo voor een groot gedeelte onbebouwd is, niet tegenstaande het aan de groote openlijkt naar Sabakht ligt. De Turken hebben er tal van kleine moskeeën en de Serviërs een kerkje met een Christelijke school.

Kumanovo is schitterend gelegen in een ketelvormig dal, en hooven op de straten beginnende, die het in de verte omringen, is de beslissende strijd uitgevochten. Een dag en een nacht lang hebben de Serviërs daar tegen de sterk verschanste Turken gevochten.

De Turken hadden 25.000 à 30.000 man, terwijl de aanvallers 4 divisies sterk waren. Onder hoofd-commando van den kroonprins. Men noemt het hier eenzijdig het leger van den kroonprins, een leger, waarop men rekent om zijn groote dapperheid. Na met recht, want zonder deze bewonderenswaardige deugd waren de Serviërs geslagen. Thans hebben zij een groote overwinning behaald. Zowel de Servische infanterie, gewapend met geweren van het laatste model, die 4000 meter dragen, als de artillerie, welke over het nieuwe en bestaande geschut beschikt, hebben schitterende daden verricht. Overal tegelijk hebben zij de Turken aangevallen.

Men vertelt van den moed der infanteristen en van de bewijzen van technische bekwaamheid der artilleristen. Dit laatste bleek vooral op een der beslissende oogenblikken, toen de Turksche cavalerie, enkele escadrons sterk, een uitval deed op de Servische infanteristen, die al meer en meer voorwaarts drongen. Het was schijnbaar een manoeuvre om de aanvallers in verwarring te brengen, doch zij mislukte geheel. Nauwelijks hadden de Turksche cavaleristen hun paarden despooren ingedrukt, of een gedeelte der Servische artillerie, die tot nu toe de hoogte bestreek, richtte de monden op de aanstormende Turken en een oogenblik later lagen mannen en paarden zietogend tegen de vlakte. Het was een vreeselijke uitwerking van enkele granaten, die men moet het zeggen, goed gericht waren.

Later toen men, zoo vertelde ons een gewonde officier, op het slagveld de gewonden ging opzoeken, vond men bij deze sterke positie, want de Turken hadden sterke punten uitgekozen, een batterij artillerie geheel vernield. Van de kanonnen waren niets dan brokstukken over en daartusschen vond men de lichaamsdeelen van Turksche soldaten en paarden, het was een vleesch en bloedklomp, te vreeselijk en te verschrikkelijk om te aanschouwen. Genoemde officier meende, dat de overwinning echter grotendeels aan den moed en de dapperheid der infanteristen te danken was. Zij vochten dag en nacht door en wisten van geen wijken. Nooit hadden wij aan zulk een moed van onze manschappen kunnen gelooven. De Turken, ik zeide het reeds, hadden een bijzonder sterke stelling; zij moest, het kon niet anders, stormenderhand genomen worden. Onder het hevigst geweervuur der Turken drongen onze mannen op, het leek een ijzeren keten. Nergens bleef een man achter, en zoo bij werkelijk achterbleef, dan was hij door een Turkschen kogel gewond of gedood. Slechts eenmaal week een kleine linie een 100-tal passen terug, doch enkele seconden later stortte zij zich even moedig als de anderen in den strijd. Onder een regen van Turksche kogels drongen de onzen verder. Men schreeuwde: "Voortuit! Weg met de Turken, leve Servië!"

Deze leeuwenmoed van onze infanteristen, en het slechte redden der Turken werkte geweldig demoraliserend op de Turksche troepen en op het oogenblik, dat deze mannetjes met geveldde bajonetten toestroomden, hield een gedeelte stand om tegen weer te bieden, doch een ander part sloeg op de vlucht. Na een korten, heftigen en bloedigen strijd van man tegen man hadden wij de sterkste positie genomen. Een gejuich ging op in onze gelederen en dat

werkte nog aanmoedigend op de andere afdeelingen, die de overige posities bestormden. Ook hier werd dapper gevochten en toen op het beslissende oogenblik uit Karatowa van den linkervleugel van het Servische leger hulp kwam opdagen, sloegen de Turken op de vlucht, doch eerst nadat zij een verschrikkelijk bloedbad onder vrouwen en kinderen hadden aangericht.

Hun wrak over de 5000 dooden moet verschrikkelijk geweest zijn. Even voor den aftocht, toen zij zagen, dat de strijd verloren was, nam een troep Turken zijn toevlucht tot een schandelijke daad.

Vijfhonderd Turken en Arnauten, want velen van dit rooversvolkje heeft te Kumanovo aan Turksche zijde gevochten, hingen hun witte mutsen boven op de bajonetten ten teken, dat zij zich over wilden geven. Toen de niets kwaads vermoedende Serviërs tot op 15 meter genaderd waren, losten de verraders plotseling een geweldig salvo. Ontzettende oogenblikken volgden, vele Serviërs vielen doodelijk getroffen neer en de overblijvenden begonnen een bijna wanhopig gevecht tegen den huichelachtigen vijand. Gelukkig kwam er spoedig hulp opdagen en volgens ooggetuigen is geen enkele van de laffe verraders in leven gebleven. Het werd een verschrikkelijk bloedbad. Ook bij het binnenrukken van Kumanovo zijn nog enkele Serviërs als slachtoffers van de huichelachtigheid en sluiperigheid der Turken gevallen. Terwijl soldaten de straten doortrokken, werden uit de kelders en uit de dakvensters schoten gelost. Oude Turken, met vergrijsde koppen, hadden hun wrak niet kunnen bedwingen en dachten door sluipmoord hun vaderland mischien nog een dienst te bewijzen. Edoch deze daad kwam hun duur te staan...

De Christen Servische bevolking — want het zijn allen Serviërs, die daar wonen — ontving de overwinnaars met onbeschrijflijk enthousiasme. De inwoners onarmden de soldaten, die zij als hun redders begroetten. De kroonprins werd bejubeld en nog nooit had er zooveel geestdrift geheerscht in de straten van Kumanovo, waar de modder rood geverfd was van het vele bloed, dat enkele minuten te voren daargestort was. De commandant der Servische troepen hield nog in denzelfden namiddag een rede, waarin hij de bevolking tot kalmte en orde aanspoorde, en verklaarde dat de Serviërs gekomen waren om vrijheid en gelijkheid te brengen, vrijheid en gelijkheid zonder onderscheid van godsdienst. Deze rede werd luide toegejuicht.

De buit der Serviërs is buitengewoon groot; niet minder dan 61 stukken veldgeschut, 6 bergkanonnen, 6 machinegeweren en een groote voorraad ammunitie is in hunne handen gevallen. Over de verliezen hoort men hier niet spreken; officieel heet het: de geruchten over de Servische verliezen zijn overdreven, onze verliezen zijn niet onbeduidend, maar ze zijn niet te hoog in verhouding met de grootte en de beteekenis van het succes. Hoeveel Serven bij Kumanovo gevallen zijn, komt men niet te weten, maar dagelijks hoort men op het kerkhof te Nisj de popen, met hun lange, grijze baarden, onophoudelijk de laatste geboden over een geeneuveld uitspreken en dagelijks ziet men treinen vol gewonden hier heel, heel langzaam het station binnenstroomen. Naar men zegt, zouden reeds 2000 gewonden naar hier zijn overgebracht.

De Oorlogscorrespondent van De Maasbode.

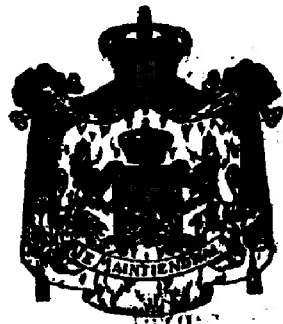
Advertentien.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
" Antwerpen 1885,
Chicago 1893, en
" Curaçao, Eerste Prijs Eere-medaille, 1904.
Brussel, 1910
Curaçao, Waterkant, Otrahanda.

LONGMAN & MARTINEZ

NEW YORK.

(OPGERICHT IN HET JAAR 1852.)

Fabrikanten en exporteurs van verfwaren in allerlei soorten in poeder en in olie; Vernissen, niet inbijtende verf voor hout en ijzer; Verf voor vloeren, die in één nacht droog zijn; Witte lak voor badkuipen; Verf in vernis om de mooie vlammen der kostbare houtsoorten na te maken; Verf in vernis voor rijtuigen; Oliën om te glansen, etc.

Monsters worden op aanvraag gratis verzonden.

3

Hamburg-Amerika-Linie.

Gevestigd in 1847.

Geregelde Vracht- en Passagier-Dienst onderhouden door 58 verschillende Lijnen, met 350 Havens in alle Werelddeelen.

Dienst tusschen Europa-West-Indie-Venezuela-Colombia.

Lijn I. Aankomst te Curaçao: van Europa en tusschen havens, den 1sten van elke maand.
Vertrek van Curaçao: naar Venezuela, Trinidad, St. Thomas Havre en Hamburg den 2/3 den

Lijn IV. Aankomst te Curaçao van Hamburg-Antwerpen en St. Thomas den 10 van elke maand.
Vertrek van Curaçao naar Pto. Colombia, Cartagena Colon en Centraal America, den 10/11.

Lijn II. Aankomst van Colon en Colombia den 21/22 van elke maand.
Vertrek naar Europa via St. Thomas, en event. Pto. Plata, den 22/23.

Passagiers-vervoer naar alle plaatsen, welke door bovengenoemde lijnen worden aangeaan.

Behalve de stoombooten van bovengenoemde lijnen, doen eventueel ook andere Passagierschepen der Maatschappij, deze haven aan, die over St. Thomas direct naar Europa varen, en de reis in ongeveer 15 dagen volbrengen.

De Passagierschepen der Hamburg-Amerika Lijn zijn alle voorzien van de noodige toepassingen voor de veiligheid en comfort der opvarenden.

Prijs der Passage naar Havre of Hamburg:

I Klasse: \$ 110; III Klasse: \$ 60-A. G.

Retour Biljetten: 10% afslag op de heen- en terugreis.

Voor verdere inlichtingen vervoeg men zich tot

EDWARDS, HENRIQUEZ & Co.,

Agenten.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 23 NOV. — 7 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr. Fr. Hendrik	H. J. v. d. Goot	23 Nov.	Amsterdam	24 Nov.	New-York
Venezuela	J. Montero	23 "	Maracaibo	23 "	La Guayra
Maracaibo	G. W. Goodman	23 "	New-York	23 "	Maracaibo
Merida	A. Johanson	25 "	Maracaibo	25 "	La Guayra
Venezuela	J. Montero	26 "	La Guayra	26 "	Maracaibo
Merida	A. Johanson	27 "	La Guayra	28 "	Maracaibo
Maracaibo	G. W. Goodman	28 "	Maracaibo	28 "	New-York
Philadelphia	H. Highborn	28 "	New-York	28 "	La Guayra
Venezuela	J. Montero	30 "	Maracaibo	30 "	La Guayra
Prins Willem V	N. A. de Boer	1 Dec.	New-York	2 Dec.	Amsterdam
Venezuela	J. Montero	3 "	La Guayra	3 "	Maracaibo
Merida	A. Johanson	3 "	Maracaibo	4 "	Maracaibo
Philadelphia	H. Highborn	3 "	La Guayra	4 "	New-York
Pr. der Nederl.	J. C. Metus	7 "	Amsterdam	8 "	New-York
Venezuela	J. Montero	7 "	Maracaibo	7 "	La Guayra
Zulia	S. S. Morris	7 "	New-York	7 "	Maracaibo

Odenwald	K. Heyer	27 Nov.	Pto. Colombia	29 Nov.	Hamburg
Città di Milano	Raffo	25 "	Génova	25 "	Colon
Almerian	Bolton	3 Dec.	Liverpool	3 Dec.	Sta. Marta
Patagonia	H. Schuster	8 "	Hamburg	8 "	Hamburg
Città di Milano	Raffo	6 "	Colon	6 "	Génova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Estelle H.	23 November	Aruba	Virginia H.	25 Novemb.	Vela de Coro
Lord of Avon I	24 "	Papagola	Juan Luis H.	26 "	Aruba
Juan Luis H.	24 "	Aruba	Refugio H.	26 "	Aruba
Refugio H.	24 "	Aruba	Estelle H.	26 "	Isa Barlov.
Ianc H.	26 "	Bonaire	Sofia H.	26 "	Bonaire
Maracaibo V	26 "	Pto Rico	Olinda H.	26 "	Barahona
Sofia H.	28 "	Bonaire	9 de Abril H.	27 "	Maracaibo
Virginia H.	29 "	Vela de Coro	Margarita	29 "	Aruba
Olga Lucila C	29 "	Aruba	Clara	3 Dec.	Rio Hacha
Margarita H.	29 "	Aruba			

25 Nov. is het Engelsch S. S. ALCAZAR verrooken naar Haiti.
29 Nov. is hier voor de haven geweest het Fransch S. S. GUADELOUPE ter afzetting van passagiers.
29 Nov. is hier binnengekomen van Aruba het Holl. S. S. ROSSUM.

Drukker:

L. BOGAERS.